

Važno delo so imeli prejšnje čase vsako spomlad gospodarji. Zagraditi so morali njive in travnike ob obširnem skupnem pašniku. Gradili so leto za letom, in pastirjem je bila paša le kratkočasje in zabava. Ker je bil od vsake hiše po en pastir ali pa še po dva, jih je bilo na pašniku celo kardelo. Razdelili smo se navadno v gručice, pa se zvrstili v pogovore in igre, tu bolj živahne, tam bolj mirne in tihe, toda vse zanimive. Že tu so se lahko spoznali otročji značaji. Živi in poskočni so jo udarili skupaj, mirne narave so pa tičale tudi skupaj.

Mnogokrat sva molče čepela z Repnikovim Lojzkom sama zase pri mehki ilovici in sva jo obdelavala. Zvonove sva delala. Trdo sva stepila ilovico, lepo obrezala kepo od zunaj v obliki zvona in izrezala iz srede votlino za kembelj, osušila jih in jih naposled obesila v porobek izrezano votlino. „Še cerkvenika bom naredil, da bo jutri k dnevu zvonil“, je rad pripomnil Lojzek, preden smo zvečer odgnali domov. In naredil ga je in postavil pod veliki zvon.

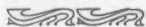
Tako je bilo na pašniku, toda ne dolgo. Lojzek je šel v mestno šolo. Tam so opazili njegovo veselje in spretnost za risarstvo. Svetovali so njegovim staršem, naj ga dajo v risarsko in kiparsko šolo. In dali so ga.

Že prvo leto, ko je prišel na počitnice, je kazal velik napredek. Hitro in spretno je upodobil vsako stvar, katero je imel pred seboj.

Glejte, kako lepega kužeta, prav takega, kot je domači Belin, je naredil svoji sestrici.

Lojzek je danes znan in imeniten kipar. Njegovo ime je izklesano na slovečih umotvorih po cerkvah in javnih krajih.

F. G.

Zvest do smrti.

Mravlja Brbetulja je iskala po gozdu živeža za zimo. Najde ga in naloži si na hrbet težak tovor, da se šibi uboga živalca pod težkim bremenom, in da ji klecajo kolena.

Na poti domov sreča požrešnega pajka Mrežeprelca, ki se je klatil po široširnem svetu, da bi vjel kje v svoje mreže kako drobno stvarco in potolažil z njo svoj nenasitni želodec.

Mravlja hoče neopaženo mimo, kakor da ji je pajek neznan tujec, katerega ne sreča več svoje žive dni. Toda zvitemu Mrežeprelcu se podedé sline po mravlji. Nagovori jo: „Draga sestra, kako si pač nevljudna! Zakaj se me ogibaš in me niti ne pozdraviš?“

„Pred tednom“, odvrne Brbetulja, „sem praznovala svoj god, in obiskala me je mušica Modraglava, moja ljuba prijateljica. Pogovarjali sva se o tem in onem. Moja delavna sestra Bodipridna me je sicer opomnila parkrat, da se ne spodobi mravlji tratiti čas na tak način. Toda odvrnila sem jej, da s prijateljico menda vendar lahko izpregovorim par besedi. Pogovor se je zasukal tudi na vaš pajčji rod. Modraglava je trdila, da ne pozna večjih

hudobnežev, kakor so baš pajki, ki imajo tako kosmato vest, da jih prav nič ne peče, ako umorijo kakšno živalco take vrste, kakor so mušice, kakor bi ta drobna bitja ne bila stvari božje. Jaz sem pa dejala, da nimam vzroka pritoževati se nad pajki, ker mi niso še nikdar prizadeli nič žalega. Vendar Modraglava me je svarila, naj se jih skrbno varujem, da ne izgubim življenja, kakor ga bi bila ona skoro nedavno. Vlovila se je namreč v pajčjo mrežo, ali vendar se je po sreči izmotala iz nje, preden jo je pograbil hudobni požrešnež. Tako! Sedaj veš. — Z Bogom!“

Brbetulja si zopet zadene težko breme, katero je bila položila prej zraven sebe na tla, in hoče oditi. Ali pajek jo zadržuje: „Sestrica, počakaj! Ne bodi taka, no, in ne beži pred menoj kakor vrag pred križem. Slišiš, sestrica, samo besedico! Sestrica, samo besedico!“

Mravlja se obrne le naol: „Kaj hočeš? Hitro!“

„Hotel sem te vprašati, ali si mušici vse verjela.““

„Verjela! Najbolja prijateljica mi menda ni legala.““

„Oh, ti neumnica!““

„Zakaj neumnica?“

„Ker si vse verjela!““

„Ali misliš, da je Modraglava legala?“

„Legala, legala! Poslušaj sestrica, stvar je taka!““ Brbetulja sname zopet svoje breme in posluša z vsem zanimanjem pajka, ki nadaljuje: „Mi resda preganjamo mušice, ker je to rod lenih lahkooživcev, ki nič ne dela, ampak išče le veselja in zabave. Ali si pa slišala kdaj, sestrica, da je pajek umoril mravljo?“

„Nisem!““

„No, torej vidiš, sestrica, da je bilo Modraglavino svarilo brez pomena. Mi spoštujemo vaš delavni in pošteni rod in zatiramo le take lenuhe, kakor so mušice. To, vidiš, sestrica, je naša naloga.“

„Potemtakem ni vredna Modraglava mojega prijateljstva?““

„Seveda ne. Najbolje storiš, če razdereš to vez in jo skleneš s pajki. Vaša naloga, učiti lenuhe pridnosti, je imenitna — naša, zatirati lenuhe, je še imenitnejša.“

„Ako je tako, sem voljna skleniti s teboj večno prijateljstvo. Tu je moja roka!“

„In tu moja, sestrica! Vidiš, to je prijateljstvo! Tudi jaz prisezam, da ti bom zvest prijatelj do smrti.“

„Kam pa si namenjen, bratec?““

„Po svetu, sestrica, da zatiram lenobo.“

„Pojdi, pojdi z menoj, bratec, na moj dom, da te predstavim svojim tovarišicam in jim oznanim radostno vest o najinem prijateljstvu, ki preide gotovo tudi na naše potomce, tako da si bodo šli pajki in mravlje vedno na roko, dokler bo stal svet.““

Zviti Mrežeprelec se ne dá dolgo prositi, in oba jo mahneta na mravljičin dom.

Čez malo prideta do potočiča, katerega valčki so se podili tako veselo in poredno po ozki stružici kakor brezskrbni otroci na zeleni trati.

Mravlja in pajek se ustavita na bregu in pogledata gorindol, ne drži li kaka brv čez potok. Ko ne opazita ničesar, se spogledata, kakor bi hotela vprašati drug drugega, kaj jima je storiti. Ali Mrežeprelec, katerega bi ne bil spravil kdo kmalu v zadrego, si vé pomagati tudi v tej sili.

„Jo že imam!“ zakliče veselo. „Poslušaj, sestra! Jaz spletem na tem grmiču, ki raste ob bregu, prst široko in tako dolgo mrežo, kakor je približno potok širok. Kedar zapiha potem ugoden veter, dvigne mrežo nad potok in jo zamota z drugim koncem k grmiču, ki raste na onem bregu — in brv bo gotova.“

„Saj res“, se začudi iznenadena Brbetulja. „Ti si pa zvita glava in velik umetnik! Kako dobrega prijatelja sem dobila! Ako bi bila sedaj sama tu, kako bi bila pač prišla jaz, slabotna revica, čez potok? Res, izvrstna je tvoja misel!“

Pajek se takoj odpravi na delo, Mravlja pa sede na breg in opazuje z največjim zanimanjem, kako spretno prede Mrežeprelec brv.

Ko je bilo delo gotovo, prisede tudi pajek k Brbetulji in oba si povesta še marsikaj zanimivega in lepega in delata načrte za srečno bodočnost. Ali čez nedolgo zaveje precej močen vetrič, dvigne mrežo in jo pritrdi h grmiču na drugem bregu — prav kakor je bil prej rekel pajek.

„Vidiš, sestra, ali sem govoril prav?“ pravi tedaj Mrežeprelec radostno. „Sedaj pa čez, sestra! Ti pojdeš prva in, ko bodeš že na drugem bregu, pojdem še jaz za teboj, kajti obeh hkrati bi brv menda ne mogla udržati, za enega pa je dovolj močna.“

Z naporom in pajkovo pomočjo se skobaca Brbetulja s svojim težkim bremenom vred po grmiču na brv in hajdi čez! Pajek pa jo gleda kakor deček vrabca, ki se bliža limanici. Že je blizu srede. —

„O joj!“ zakriči hipoma mravlja na vse grlo. Pajek pa skoči takoj po bliskovo na brv in teče k Brbetulji, kar ga nesó nogé.

„Kaj se ti je zgodilo, sestra?“ jo izprašuje z zasmehovalnim sočutjem in jame vleči vrv, katero je bil prej tako napredel, da je morala zagrabit mravljo za vrat, ko je lezla čez brv.

„Lepo te prosim, reši me prijatelj“, stoka Brbetulja v smrtnem strahu.

„Takoj, takoj!“ jo tolaži Mrežeprelec z glasom, ki je izražal vse prej kakor rešitev. Pri tem pa vleče vrvico le še močneje, da ne more nesrečnica že skoro več govoriti.

„Ali ne dúši me tako strašno, prijatelj. — Oh, sedaj vem, s kom sem se sprijateljila! Izgubljena sem, izgubljena! Usmili se me, oh, usmili se me in ne dâvi me tako. Spomni se, kaj si mi obljubljal prej! Ali nisi rekel prej, da mi boš zvest do smrti?“

„Da!“ odgovori pajek, „in ostanem tudi mož-beseda! Ti umrješ sedaj tu v moji pasti. Tako ti bom zvest do smrti. Ali ni res, sestra?“

Mrežeprelec potegne vrvico z vso silo in zadavi nesrečno Brbetuljo.

telin.

